

Odločba Višjega sodišča RS: VDS Sodba X Pdp 312/2011

Zbirni podatki

Evidenčna številka: VDS0006887

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče Ljubljana

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne spore

Datum: 14.4.2011

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: kolektivni delovni spor - volitve - svet zavoda - predstavniki delavcev - sodelovanje delavcev pri upravljanju - vzgoja in izobraževanje - bistvena kršitev postopka volitev - glasovnica

[Povezava do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Povezave

Zveza: ZDSS-1 člen 6, 6/1, 6/1-6, 47, 52, 59. ZZ člen 29, 29/3. ZOFVI člen 47, 47/2. ZSDU člen 1, 1/3.

Besedilo

Jedro:

Nepravilna vsebina glasovnice, na podlagi katere je bilo izvedeno glasovanje o odpoklicu članov sveta šole (glasovnice so bile sestavljene tako, da se je lahko glasovalo le o odpoklicu vseh štirih članov sveta na enak način, ne pa posamezno za vsakega od odpoklicanih članov, kar ni bilo skladno z akti šole), predstavlja razlog na ugotovitev nezakonitosti volitev, ker je nepravilna vsebina glasovnic (do spremembe glasovnic je prišlo le na podlagi odločitve predsednice volilne komisije in ne na podlagi odločitve celotne volilne komisije) bistvena kršitev postopka volitev, ki je oz. bi lahko vplivala na zakonitost in pravilnost volitev.

Izrek:

Pritožbi se zavrneta in se potrdi izpodbijani del sodbe sodišča prve stopnje.

Vsaka stranka sama krije svoje stroške pritožbenega postopka.

Obrazložitev:

Sodišče prve stopnje je v točki I/1, v točki I/2 in v točki I/3 izreka izpodbijane sodbe, ki ni pod pritožbo, zavrnilo predlog predlagateljev zoper prvo nasprotno udeleženko za razveljavitev vseh volilnih opravil in volitev za odpoklic članov sveta prve nasprotne udeleženke, ki so potekale 7. 12. 2010, za razveljavitev sklepa druge nasprotne udeleženke št. 1/2010 z dne 7. 12. 2010, s katerim je volilna komisija ugotovila, da so bili predstavniki sveta delavcev v svetu zavoda prve nasprotne udeleženke odpoklicani iz sveta javnega zavoda prve nasprotne udeleženke in na podlagi katerega naj bi bili nasprotni udeleženci dolžni povrniti predlagateljem njihove pravdne stroške, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva poteka paricijskega roka dalje do plačila. V I/4 točki izreka je naložilo predlagateljem, da so dolžni prvi nasprotni udeleženci nerazdelno povrniti stroške postopka v višini 1.114,50 EUR v 15 dneh, v primeru zamude z zakonskimi

zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po poteku izpolnitvenega roka dalje do plačila, pod izvršbo. V II. toč. izreka je ugodilo predlagateljem zoper drugo nasprotno udeleženko in razveljavilo vsa volilna opravila in volitve za odpoklic članov sveta šole V., ki so potekale 7. 12. 2010 (II/1 točka izreka), razveljavilo sklep volilne komisije šole V. št. 1/2010 z dne 7. 12. 2010, s katerim je volilna komisija ugotovila, da so bili predstavniki sveta delavcev v svetu zavoda šole V. odpoklicani iz sveta javnega zavoda šole V. (II/2 točka izreka) in naložilo drugi nasprotni udeleženci, da je dolžna predlagateljem nerazdelno povrniti stroške postopka v višini 1.272,00 EUR v roku 15 dni, v primeru zamude skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po poteku izpolnitvenega roka dalje do plačila, pod izvršbo (II/3 točka izreka).

Zoper odločitev o pravnih stroških, ki so jih predlagatelji dolžni povrniti prvi nasprotni udeleženci (I/4), se pritožuje prva nasprotna udeleženka, smiselno zaradi absolutnih bistvenih kršitev določb postopka iz 14. točke 2. odst. 339. čl. Zakona o pravnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99 in nadalj.) in zaradi zmotne uporabe uporabe materialnega prava. V pritožbi navaja, da sodišče prve stopnje ni pojasnilo, zakaj je prvi nasprotni udeleženci priznalo zgolj 750,00 EUR kot nagrado za postopek in 525,00 EUR (pravilno 562,50 EUR) kot nagrado za narok. Kolikor je bilo sodišče prve stopnje mnenja, da je primer "povprečen", bi moralo prvi nasprotni udeleženci priznati vsaj srednjo vrednost nagrade (1.000,00 EUR za postopek in 750,00 EUR za narok) oz. obrazložiti, zakaj je odstopilo od tega zneska. Razen tega je sodišče na prvi stopnji opravilo 3 naroke, zato je prva nasprotna udeleženka upravičena do nagrade za zastopanje na vseh treh narokih.

Zoper ugodilni del sodbe (II. točka izreka) se pritožuje druga nasprotna udeleženka iz pritožbenih razlogov bistvenih kršitev določb postopka in zmotne uporabe materialnega prava ter predlaga pritožbenemu sodišču, da pritožbi ugodi, izpodbijani del sodbe spremeni tako, da predlog predlagateljev zavrne oz. podredno, da pritožbi ugodi in izpodbijani del sodbe razveljavi ter zadevo vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje. V pritožbi navaja, da je sodišče prve stopnje priznalo pravno varstvo predlagateljem, četudi za takšno pravno varstvo ni pravne podlage, predlagatelji pa tudi ne izkazujejo pravnega interesa. Ker sodišče razlogov za svojo odločitev ni pojasnilo, je storilo bistveno kršitev določb postopka. V skladu s čl. 51 Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU) se za izvedbo glasovanja o odpoklicu smiselno uporabljajo določbe ZSDU o volitvah članov sveta delavcev (te pa so določene v čl. od 35 do 45 ZSDU). ZSDU nikjer ne določa, da se za glasovanje o odpoklicu uporabijo smiselno tudi določbe o varstvu volilne pravice (torej 53. čl. ZSDU). Zakonodajalec sodnega varstva za glasovanje o odpoklicu ni predvideval, ker se volitve članov sveta bistveno razlikujejo od glasovanja o odpoklicu članov sveta. Zakonodajalec takega varstva, kot je v primeru izvolitev članov sveta, ni zagotovil pri odpoklicu, saj gre v tem primeru zgolj za pravni interes posameznika, ki je odpoklican in ki lahko svoje pravice varuje na drugačen, individualen način (med drugim z odškodninsko tožbo ali s ponovnim sodelovanjem na volitvah). Predlagatelji tudi nimajo pravnega interesa za razveljavitev glasovanja o odpoklicu, saj je svet zavoda dolžan po odpoklicu članov izvesti nadomestne volitve ter imenovati nadomestne člane (v svet zavoda je bil imenovan nadomestni član, tako da svet že ima dva predstavnika delavcev). O tem, ali ima odpoklicani delavec dejansko pravico do sodnega varstva zaradi ugotovljenih kršitev, ni stalne sodne prakse, Vrhovno sodišče RS se je o tem izreklo zgolj posredno v sklepu o zavrženju revizije opr. št. VIII Ips 294/2002. V zvezi z navedenim vprašanjem tudi ni mogoče smiselno uporabiti zakonodaje iz drugih področij. Po stališču druge nasprotne udeleženke je napačno materialnopravno stališče sodišča prve stopnje, ki je predlagateljem priznalo pravni interes. Odpoklicani delavci imajo zadostno varstvo v odškodninskem postopku in s sodelovanjem na novih volitvah. Morebitni kolektivni interes v primeru odpoklica bi sodišče lahko priznalo zgolj skupini delavcev, saj bi v takem primeru nesporno šlo za kolektivni interes in ne zgolj za individualni interes posameznega odpoklicanega delavca. Kršitve v postopku o glasovanju glede odpoklica članov sveta, ki jih je ugotovilo sodišče prve stopnje (predlagateljici N.D. je bila pred glasovanjem posredovana drugačna glasovnica o tistih, ki so bile v uporabi na dan volitev, vsebina glasovnic ni bila skladna z določbami pravilnika, glasovala je tudi pomočnica ravnatelja, v sklepu je bilo navedenih 20 od 32 delavcev z aktivno volilno pravico, čeprav je imelo volilno pravico zgolj 31 delavcev) niso bile takšne, da so ali bi lahko vplivale na zakonitost in pravilnost glasovanja. Nesporno je, da je za odpoklic glasovalo 20 delavcev z volilno pravico, kar povsem zadostuje za odpoklic delavcev in obenem daje glasovanju tudi potrebno legitimnost. Bistvena kršitev bi lahko bila podana, če bi glasovalci hoteli glasovati samo za odpoklic enega člana, pa tega

niso mogli storiti (kot so to v hipotetičnem primeru navajali predlagatelji), pri čemer predlagatelji v postopku niso podali konkretnih navedb, da bi katerakoli oseba želela odpoklicati zgolj enega izmed članov sveta, navedenega v glasovnici in ji to zaradi vsebine glasovnice ni bilo omogočeno. Tega pa tudi ni potrdila nobena priča. Tudi če pomočnica ravnatelja ne bi smela glasovati, bi to pomenilo, da bi bilo glasovalnih upravičencev 30, kar pomeni, da bi 19 oz. 20 oseb (odvisno od tega, kako je pomočnica ravnatelja glasovala), ki so glasovali za odpoklic, še vedno zadostovala za odpoklic delavcev iz sveta šole. Njeno glasovanje torej ni moglo vplivati na izid glasovanja, zato tudi njena udeležba na glasovanju ne more predstavljati bistvene kršitve glasovalnega postopka.

Predlagatelji so podali odgovor na pritožbi, v katerem predlagajo zavrnitev pritožb nasprotnih udeleženk in potrditev izpodbijanega dela sodbe.

Pritožbi nista utemeljeni.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijani del sodbe v mejah uveljavljenih pritožbenih razlogov, pri čemer je v skladu z določbo 2. odst. 350. čl. ZPP po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb postopka, navedene v citirani določbi in na pravilno uporabo materialnega prava. Pri tem preizkusu je ugotovilo, da sodišče prve stopnje bistvenih kršitev določb postopka iz 14. toč. 2. odst. 339. čl. ZPP, ki jih uveljavljata nasprotni udeleženci, ni storilo, prav tako ni storilo preostalih bistvenih kršitev določb postopka, na katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti in da je na popolno in pravilno ugotovljeno dejansko stanje sprejelo tudi materialno pravno pravilno odločitev.

Sodišče prve stopnje je ugodilo predlogu predlagateljev, ki se je nanašal na drugo nasprotno udeleženko, ker je po izvedenem dokaznem postopku ugotovilo, da so bile nekatere izmed ugotovljenih bistvenih kršitev postopka odpoklica članov sveta zavoda takšne, da so ali bi lahko vplivale na zakonitost in pravilnost glasovanja o odpoklicu.

Iz spisovnih podatkov izhaja, da je bil pri prvi nasprotni udeleženci v spornem obdobju v veljavi Pravilnik o volitvah in odpoklicu članov - predstavnikov delavcev v svet zavoda (IA10 - v nadaljevanju Pravilnik), ki je določal postopek volitev članov - predstavnikov delavcev v svet zavoda, volilni organ, kandidacijski postopek, postopek izvedbe glasovanja in ugotavljanja rezultatov glasovanja, način in pogoje prenehanja članstva v svetu zavoda, postopek in način odpoklica člana sveta zavoda ter varstvo volilne pravice. Citirani pravilnik je v svojih prehodnih in končnih določbah vseboval tudi določbo, s katero je v zadevah, ki niso urejene s tem pravilnikom, napotoval na smiselno uporabo določb Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU, Ur. l. RS, št. 42/93 in nadalj.). Razen tega je določbe o volitvah in odpoklicu predstavnikov delavcev v svetu zavoda vseboval tudi Odlok o ustanovitvi javnega zavoda šola V. (Ur. l. RS, št. 10/97 in nadalj., v nadaljevanju Odlok) v čl. 17. do 21, pri čemer je v 22. čl. tudi določal, da se za volitve in odpoklic predstavnikov delavcev v svet zavoda, dokler ne bo sprejet zakon, ki bo urejal sodelovanje delavcev pri upravljanju zavodov, uporabljajo, v zadevah, ki jih ne ureja ta odlok, določbe zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju podjetij. Glede na vsebino Odloka in Pravilnika je potrebno zaključiti, da je bil postopek volitev in odpoklica predstavnikov delavcev v svet zavoda prve nasprotne udeleženske podrobno urejen v teh aktih, upošteva tudi (smiselno) uporabo določb ZSDU za zadeve, ki v zvezi z volitvami in odpoklicem predstavnikov delavcev v svet zavoda niso bile urejene v teh aktih (do sprejema zakona, ki bo urejal sodelovanje delavcev pri upravljanju zavodov). Zakon o zavodih (ZZ, Ur. l. RS, št. 12/91 in nadalj.) v čl. 29/3 določa, da se sestava, način imenovanja oz. izvolitev članov sveta, trajanje mandata in pristojnosti določijo z zakonom ali aktom o ustanovitvi oz. statutom ali pravili zavoda. Po čl. 47/2 Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI, Ur. l. RS, št. 12/96 in nadalj.) se med drugim tudi postopek izvolitve delavcev v svet javnega vrtca ali šole določi z aktom o ustanovitvi. Glede na navedeno je bilo potrebno po stališču pritožbenega sodišča pri odločanju v tem sporu prvenstveno upoštevati določbe Odloka in Pravilnika prve nasprotne udeleženske, kjer so bile urejene volitve in odpoklic predstavnikov delavcev v svet zavoda. Pritožbeno sodišče ob tem pripominja, da je velika večina določb teh aktov, ki se nanašajo na volitve (odpoklic) v svet zavoda, praktično identična določbam ZSDU, ki urejajo volitve in (odpoklic) delavcev v svet delavcev.

Pritožbeno sodišče sicer soglaša z ugotovitvijo sodišča prve stopnje, da je potrebno predmetni spor obravnavati kot kolektivni delovni spor po čl. 6/d Zakon o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1, Ur. l. RS, št. 2/2004 in nadalj.), ki določa, da spadajo med kolektivne delovne spore tudi spori o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki jih v nadaljevanju obravnava tudi 52. čl. ZDSS-1. Temu stališču pritrjuje tudi sklep Vrhovnega sodišča RS, opr. št. VIII Ips 294/2002 z dne 21. 10. 2003 (v zvezi z sodbo VDS, opr. št.

Pdp 48/2002 z dne 4. 7. 2002) iz katerega izhaja, da bi (vsaj posredno) spor o volitvah (ali odpoklicu) predstavnikov delavcev v svetu zavoda lahko opredelili kot spor, ki izvira iz ZSDU (gre za obliko kolektivnega uresničevanja pravic do sodelovanja pri upravljanju v zavodih, za katere ZSDU v čl. 1/3 določa, da jih delavci uresničujejo v skladu s posebnih zakonom). Zgoraj omenjeni spor (v katerem je predlagateljica odpoklicana članica sveta zavoda predlagala razveljavitev glasovanja o njenem odpoklicu) je Vrhovno sodišče RS obravnavalo sklicujoč se na določbo 59. čl. Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (Ur. l. RS, št. 19/94), saj je revizijo predlagateljice zoper sodbo VDS opr. št. Pdp 48/2002 z dne 4. 7. 2002 zavrlo kot nedovoljeno. 59. čl. Zakona o delovnih in socialnih sodiščih je obravnaval spor o sodelovanju delavcev pri upravljanju, na podlagi česar je potrebno zaključiti, da je Vrhovno sodišče RS citirani spor (ki je primerljiv temu sporu) štelo za kolektivni delovni spor.

Glede na to, da tako Odlok kot Pravilnik določata (enako določa tudi ZSDU), da se za izvedbo glasovanja o odpoklicu predstavnikov delavcev smiselno uporabljajo določbe o volitvah teh predstavnikov v svet zavoda, so neutemeljene pritožbene navedbe druge nasprotne udeleženske, da za pravno varstvo predlagateljev ni pravne podlage oz., da ti niso izkazali pravnega interesa za vodenje tega spora. 38. čl. Pravilnika je določal, da lahko v primeru bistvenih kršitev postopka volitev, ki so ali bi lahko vplivale na zakonitost in pravilnost volitev, predlagatelj in kandidati za člane sveta zavoda, zahtevajo v 8 dneh od razglasitve rezultatov volitev, na delovnem in socialnem sodišču razveljavitev volitev. Z ozirom na to, da imajo aktivno legitimacijo za tovrstne spore tudi kandidati za člane sveta zavoda, je pravilna ugotovitev sodišča prve stopnje (glede na čl. 21/7 Odloka in 36. čl. Pravilnika), da imajo pravico do sodnega varstva oz., da so aktivno legitimirani za izpodbijanje glasovanja o odpoklicu tudi odpoklicani predstavniki delavcev v svetu zavodu. Glede na to ni mogoče zaključiti, da odpoklicani predstavniki delavcev iz sveta zavoda nimajo pravnega interesa za vodenje takšnega spora. Po stališču pritožbenega sodišča se pravni interes za vložitev predloga za razveljavitev glasovanja oziroma postopka glasovanja odpoklicanih članov (oz. odpoklicanega člana) sveta zavoda z ozirom na že omenjeno določbo čl. 21/7 Odloka oz. čl. 36 Pravilnika predpostavlja. Neutemeljen je tudi pritožbeni ugovor druge nasprotne udeleženske, da bi morali predlagatelj v postopku izkazati tudi skupinski interes. ZDSS-1 take določbe v 52. čl., ki govori o sporih o sodelovanju delavcev pri upravljanju, nima. O izkazanosti upravičenega uveljavljanja skupinskega interesa govori 2. odst. 47. čl. ZDSS-1 (ki omogoča vložitev predloga oz. udeležbo v postopku tudi združenjem delavcev oz. delodajalcev ali posameznim delodajalcem ter skupini delavcev, če izkažejo, da upravičeno uveljavljajo skupinski interes), vendar pa se ta pogoj nanaša na vložitev predloga oz. na udeležbo v postopku v sporih v zvezi s kolektivnimi pogodbami. Na obstoj pravnega interesa predlagateljev po stališču pritožbenega sodišča ne vpliva niti dejstvo nadomestnih volitev, saj veljavni predpisi ne določajo, da

bi zaradi nadomestnih volitev prenehal obstajati pravni interes odpoklicanih članov za razveljavitev postopka glasovanja oz. glasovanja o njihovem odpoklicu. Razen tega se v kolektivnem delovnem sporu o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki se nanaša na volitve (oziroma odpoklic) članov sveta delavcev presoja veljavnost oziroma zakonitost volitev (torej postopka do dneva izvedbe volitev oziroma razglasitve rezultatov volitev). To pomeni, da na vprašanje zakonitosti in pravilnosti volitev ne morejo imeti vpliva kasnejši dogodki (vključno z nadomestnimi volitvami). Ker se predmetni spor, kot je bilo že ugotovljeno, uvršča med kolektivne delovne spore, je ne bistveni pritožbeni očitek druge nasprotne udeleženke, da bi lahko odpoklicani člani svoje pravice uveljavljali v individualnih (odškodninskih) sporih.

Pritožbeno sodišče tudi nima pomislekov glede pravilnosti ugotovitev sodišča prve stopnje o bistvenih kršitvah v postopku o glasovanju o odpoklicu in se s temi ugotovitvami v celoti strinja. Tudi po stališču pritožbenega sodišča je nepravilna vsebina glasovnice, na podlagi katere je bilo izvedeno glasovanje o odpoklicu dne 7. 12. 2010 (glasovnice so bile sestavljene tako, da se je lahko glasovalo le o odpoklicu vseh štirih članov sveta na enak način ("paketno glasovanje"), ne pa posamezno za vsakega od odpoklicanih članov, kar ni bilo skladno z Odlokom oz. Pravilnikom) razlog na ugotovitev nezakonitosti volitev. Nepravilna vsebina glasovnic (do spremembe glasovnic je prišlo sicer le na podlagi odločitve predsednice volilne komisije in ne na podlagi odločitve celotne volilne komisije) prestavlja takšno bistveno kršitev postopka volitev, ki je oz. bi lahko vplivala na zakonitost in pravilnost volitev. V zvezi s tem je ne bistveno pritožbeno zatrjevanje druge nasprotne udeleženke, da nihče od volilnih upravičencev ni izrazil želje za drugačen način glasovanja, saj je razlog za razveljavitev volitev že v sami vsebini glasovnice. Pritožbeno sodišče se sicer pridružuje tudi ugotovitvam sodišča prve stopnje, ki se nanašajo na preostale ugotovljene kršitve (v zvezi s številom glasovnic, seznamom volilcev, glasovanje volilcev, ki niso imeli aktivne volilne pravice, ...) zato jih ne ponavlja.

Neutemeljen je tudi pritožbeni očitek prve nasprotne udeleženke, ki se nanaša na odločitev o pravnih stroških tega kolektivnega delovnega spora. Sodišče prve stopnje je svojo odločitev ustrezno obrazložilo, tako, da je pritožbeni ugovor o storjeni bistveni kršitvi določb postopka po 14. toč. 2. odst. 339. čl. v ZPP v tem delu brez osnove. Sodišče prve stopnje je namreč ocenilo, da ta kolektivni delovni spor ni bil posebno težaven (niti glede samega postopka, niti glede vsebine spora) zato je z ozirom na tarifno številko 3420 Zakona o odvetniški tarifi (ZOdvt, Ur. l. RS, št. 67/2008 in nadalj.) nagrado za postopek pravilno ovrednotilo v višini 750,00 EUR, nagrado za narok pa v višini 562,50 EUR (kar je v skladu s tarifno

št. 3421). V teh tarifnih številkah so nagrade za postopek oz. narok ovrednotene v razponu, v takšnem primeru pa se nagrada določi po pravičnem preudarku, ob upoštevanju vseh okoliščin (obsega in težavnosti odvetniške storitve, uporabe tujih pravnih virov, posebnega strokovnega znanja za izven pravnih področij, ...) kar določa 13. čl. ZOdvt. Določbo 13. čl. ZOdvt je sodišče prve stopnje po oceni pritožbenega sodišča upoštevalo pravilno in nagrado določilo v primerni višini. Neutemeljen je tudi pritožbeni očitek prve nasprotne udeleženke o tem, da bi ji pripadala nagrada za zastopanje na vsakem naroku posebej. ZOdvt namreč določa le eno nagrado za narok in sicer ne glede na to, koliko narokov je v eni zadevi opravljenih. ZOdvt je namreč določil drugačen način odmerjanja in priznavanja nagrad za pravna opravila od prej veljavne Odvetniške tarife (Ur. l. RS, št. 67/2003 in nadalj.), saj je uvedel plačilo ene nagrade za opravo določene vrste storitev in ukinil nagrade za izvršitev vsakega posameznega opravila. Število posameznih narokov po ZOdvt torej ne vpliva na višino nagrade za zastopanje na teh narokih.

Ker niso bili podani niti s pritožbo uveljavljeni razlogi in ne razlogi, na katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti, je bilo potrebno pritožbi obeh nasprotnih udeleženk zavrniti kot neutemeljeni in potrditi izpodbijani del sodbe sodišča prve stopnje (353. čl. ZPP).

Odločitev o pritožbenih stroških temelji na 1. odst. 165. čl. ZPP. Ker nasprotni udeleženki s pritožbama nista uspeli, vsaka sama krije svoje pritožbene stroške. Predlagatelj krije svoje stroške odgovora na pritožbo, ker le ta ni pripomogel k rešitvi tega kolektivnega delovnega spora.

Zveza:

ZDSS-1 člen 6, 6/1, 6/1-6, 47, 52, 59. ZZ člen 29, 29/3. ZOFVI člen 47, 47/2. ZSDU člen 1, 1/3.